

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทหารมีหน้าที่ในการป้องกันประเทศการรักษาความสงบเรียบร้อยตลอดจนการพัฒนาประเทศในยามปกติ ดังนั้นเพื่อการบรรลุเป้าหมายในภารกิจดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดศักยภาพสูงสุดโดยภาพรวมต่องานในหน้าที่ของทหาร นายทหารประทวนหรือนายสิบนั้นคือกำลังสำคัญในการเป็นผู้นำกำลังพล (พลทหาร) ในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพราะฉะนั้นนายสิบคือกลไกสำคัญในการรับและถ่ายทอดคำสั่งและปฏิบัติงานตามภารกิจนั้น ๆ เมื่อนายสิบปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามขีดความสามารถย่อมเป็นผลดีในการทำงานให้กับหน่วยส่งผลให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้นในโลกปัจจุบันองค์กร ไม่ว่าจะเป็นองค์กรของภาครัฐหรือภาคเอกชน จะมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ความสำเร็จหรือการบรรลุเป้าหมายขององค์กรการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรตามเป้าหมายที่วางไว้นั้นขึ้นอยู่กับทรัพยากรพื้นฐานของการบริหาร (Administration Resources) คือ คน (Men) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และการจัดการ (Management) แต่ทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญที่สุด คือ “คน” เพราะคนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง องค์กรทุกองค์กรล้วนแต่มุ่งแสวงหามาตรการในการนำทรัพยากรมนุษย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร โดยกล่าวได้ว่าความสำเร็จขององค์กรและความเจริญก้าวหน้าขององค์กร มีผลมาจากการมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถและคุณค่าเสมอแต่หากมองในแง่ความจริงแล้วองค์กรต่าง ๆ มักจะละเลยและไม่ให้ความสำคัญ คือ การรักษาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร ดังนั้นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารก็คือการสร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจเพื่อชักจูงให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานอย่างกระตือรือร้น ทุ่มเทกำลังเต็มความสามารถในการทำงาน อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพที่จะสร้างงานแก่องค์กรอย่างเต็มที่ ซึ่งจะเป็นแนวทางในการดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงและรักษาทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่ให้อยู่กับองค์กรได้นานที่สุด และสามารถปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับได้กำหนดบทบาทของทหารไว้อย่างชัดเจน ในทิศทางเดียวกัน ดังเช่นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตราไว้ ณ วันที่ 24 สิงหาคม พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 2 แนวนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ มาตรา 77 ที่กำหนดไว้ว่า “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตยและบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยจำเป็น และเพียงพอเพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, หน้า 21-22)

กองพลทหารราบที่ 9 ในฐานะที่เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองทัพภาคที่ 1 ของกองทัพบก มีวิสัยทัศน์ที่จะเป็นหน่วยทหารอาชีพที่พร้อมรบมีขีดความสามารถ ในการปฏิบัติการทางทหารในทุกสภาวะแวดล้อม ทุกระดับของความขัดแย้ง รวมทั้งการปฏิบัติการอื่น ๆ นอกเหนือจากการสงครามเพื่อบรรลุภารกิจของหน่วยเหนือในการแก้ปัญหาและรักษาผลประโยชน์ของชาติ ตามบทบาทของทหารที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยมีดำเนินการตามบทบาทหน้าที่และภารกิจในการจัดกำลังรบเพื่อปฏิบัติตามแผนการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการพัฒนาประเทศ จากสถานการณ์ปัจจุบันเกิดปัญหาความขัดแย้งในหลายมิติทั้งภายในและภายนอกประเทศส่งผลให้ประเทศไทยเผชิญกับภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป กองพลทหารราบที่ 9 จึงเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหาความมั่นคง รักษาความสงบเรียบร้อยและพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติ เนื่องจากข้าราชการมีจำนวนจำกัด แต่ต้องรับภาระงานที่เพิ่มขึ้นมากปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัยด้วยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้การปฏิบัติงานต้องอาศัยข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถ มีความมุ่งมั่น เสียสละตลอดจนความอดทนในการทำงานสูงเพื่อให้บรรลุภารกิจสมความมุ่งหมายของทางราชการ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรที่จะต้องศึกษาการทำงานของข้าราชการนายทหารประทวนของกองพลทหารราบที่ 9 ว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใดและมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของกองพลทหารราบที่ 9 และเนื่องด้วยยังไม่มีการทำวิจัยในลักษณะนี้ กับหน่วยงานทหารหน่วยใดของกองทัพ ดังนั้นจึงได้ดำเนินการทำวิจัยในหัวข้อเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการนายทหารประทวนกองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 นี้ขึ้นเพื่อนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหาร และการปฏิบัติงานของข้าราชการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติ กองทัพ และประชาชนต่อไป

คำถามในการวิจัย

1. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการนายทหารประทวน กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 อยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยใดที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการนายทหารประทวน กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการนายทหารประทวน กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการนายทหารประทวน กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการนายทหารประทวน กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9
2. ปัจจัยในการปฏิบัติงานมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการนายทหารประทวน กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการนายทหารชั้นประทวนกองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 และหน่วยขึ้นตรงระดับกองร้อย ที่ปฏิบัติงานในกองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 ได้แก่ กองร้อยลาดตระเวนระยะไกล 9 กองร้อยทหารสารวัตรกองพลทหารราบที่ 9 กองร้อยบินกองพลทหารราบที่ 9 และกองร้อยกองบัญชาการ กองพลทหารราบที่ 9 จำนวนทั้งหมด 340 นาย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ นายทหารประทวน กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมการทำงาน นโยบายการบริหาร ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ค่าตอบแทน ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ส่วนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ด้านการใช้ทรัพยากรต่ำสุด ด้านกระบวนการทำงานถูกต้อง รวดเร็ว ด้านความพึงพอใจ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการนายทหารประทวน กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9

ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการศึกษาครั้งนี้ คือ ช่วงเวลาเดือนเมษายน – กันยายน 2553

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. วัดระดับประสิทธิภาพ และคัดเลือกปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อนำมากำหนดมาตรการและสร้างสภาวะปัจจัยที่เกื้อกูลต่อการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของข้าราชการนายทหารประทวน กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9

2. ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหาร และการปฏิบัติงานของข้าราชการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้ความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัย จึงกำหนดความหมายของคำที่ใช้ ดังนี้

กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 หมายถึง หน่วยทหารระดับกองพลเป็นหน่วยขึ้นตรงของกองทัพภาคที่ 1 ประกอบด้วย หน่วยขึ้นตรงระดับกรม จำนวน 5 กรม หน่วยขึ้นตรงระดับกองพัน จำนวน 3 กองพัน และหน่วยขึ้นตรงระดับกองร้อย จำนวน 4 กองร้อย ประกอบด้วย กองร้อยลาดตระเวนระยะไกล 9 กองร้อยทหารสารวัตรกองพลทหารราบที่ 9 กองร้อยบิน กองพลทหารราบที่ 9 และกองร้อยกองบัญชาการ กองพลทหารราบที่ 9

ข้าราชการนายทหารประทวน กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 ได้แก่ นายทหารประทวน ชั้นยศตั้งแต่ ลิบตรี – จำลิบเอก (พิเศษ) แบ่งกลุ่มตามชั้นยศ ดังนี้

กลุ่มที่ 1. ได้แก่ ข้าราชการชั้นยศตั้งแต่ ลิบตรี - ลิบเอก

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ข้าราชการชั้นยศตั้งแต่ จ่าสิบตรี - จ่าสิบเอก

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ ข้าราชการชั้นยศ จ่าสิบเอก (พิเศษ)

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของข้าราชการนายทหารประทวน กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 9

ปัจจัยในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมการทำงาน นโยบายการบริหาร ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ค่าตอบแทน ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมในที่ทำงานมีความแออัด ไม่มีการแบ่งเป็นสัดส่วน มีแสงสว่างอุณหภูมิที่เหมาะสม มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ เพียงพอและมีความรวดเร็วทันสมัย เหมาะสมกับลักษณะงาน

นโยบายการบริหาร หมายถึง หน่วยมีนโยบายโครงสร้างอัตรากำลังเหมาะสม พิจารณาความดีความชอบข้าราชการอย่างเป็นธรรมตามความรู้ความสามารถ มีเกณฑ์ประเมินผล และติดตามผลงานที่มีความเป็นธรรม

ความก้าวหน้าในหน้าที่ หมายถึง ข้าราชการมีโอกาสได้เลื่อนตำแหน่งในระดับสูงขึ้นตามความรู้ ความสามารถ และมีโอกาสได้ฝึกอบรมเพิ่มเติม

ผลตอบแทนหรือรายได้ หมายถึง เงินเดือนที่ได้รับเหมาะสมกับปริมาณที่รับผิดชอบ รายได้เพียงพอจากรายจ่ายปัจจุบัน เงินเดือนและค่าตอบแทนมีความเหมาะสม

ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถดีสามารถให้คำแนะนำ และช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาเรื่องงาน ให้ความยุติธรรมในเรื่องงานและความก้าวหน้า ยอมรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน หมายถึง เพื่อนร่วมงานให้ความร่วมมือ หรือประสานงานกันดีและกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานร่วมกัน เมื่อมีปัญหาจะปรึกษาหารือกัน และช่วยเหลือกันอย่างจริงใจ

ลักษณะงาน หมายถึง ข้าราชการมีความรู้เหมาะสมกับลักษณะงาน และได้ใช้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ งานน่าสนใจ ทำทลายความรู้ความสามารถ

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานได้รวดเร็ว ผลงานสำเร็จตามเป้าหมาย ทันเวลา มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ มีคุณภาพได้มาตรฐาน

ตามที่กำหนดไว้ และใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด บริการสะดวก รวดเร็ว สร้างความพึงพอใจแก่ประชาชน ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ใน 3 มิติ อันได้แก่

ด้านการใช้ทรัพยากรต่ำสุด หมายถึง หน่วยงานใช้ทรัพยากรด้านเงิน วัสดุ อุปกรณ์อย่างประหยัด สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

ด้านกระบวนการทำงานถูกต้อง รวดเร็ว หมายถึง ข้าราชการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง รวดเร็ว ผลงานสำเร็จตามเป้าหมาย ทันเวลา มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้

ด้านความพึงพอใจ หมายถึง ข้าราชการสามารถบริการประชาชนที่สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ สร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ และผลงานเป็นที่พอใจของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน